

Warszawa, 8 października 2021 r.

PROTOKÓŁ z I posiedzenia Polskiej Rady Języka Migowego

Pierwsze inauguracyjne posiedzenie Polskiej Rady Języka Migowego trzeciej kadencji odbyło się w dniu 8 października 2021 r. o godz. 11:00 w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, ul. Nowogrodzka 1/3/5, w Warszawie.

Zgodnie z listą obecności, stanowiącą zał. nr 1 do protokołu, w posiedzeniu wzięli udział następujący członkowie Rady:

- Paweł Wdówik – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Maria Skarżyńska (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji),
- Aleksandra Rusin-Batko (Ministerstwo Sprawiedliwości),
- Ewa Murawska-Najmiec (Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji),
- dr Małgorzata Czajkowska-Kisil (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- prof. Paweł Rutkowski (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- Małgorzata Talipska (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- Grzegorz Kozłowski (przedstawiciel środowiska osób głuchoniewidomych) wraz z tłumaczem-przewodnikiem,
- Michał Garncarek (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- Adam Stromidło (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- Zuzanna Szymańska (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- Bartosz Marganec (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),
- Anna Sacha (przedstawiciel środowiska osób niesłyszących),

oraz:

- Pani Agnieszka Ginel – Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Pani Ewa Dąbrowska – główny specjalista Biurze Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Michał Olenowicz – asystent Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Swoją nieobecność na posiedzeniu Polskiej Rady Języka Migowego usprawiedliwiła drogą elektroniczną Pani Marta Abramczyk (przedstawiciel środowiska osób

niesłyszących) oraz Pan Łukasz Ciołko (przedstawiciel Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

Posiedzenie na język migowy tłumaczył p. Tomasz Smakowski.

Ustalono następujący porządek obrad:

- Powitanie członków Polskiej Rady Języka Migowego trzeciej kadencji (2021-2025);
- Wręczenie powołań członkom Polskiej Rady Języka Migowego trzeciej kadencji (2021-2025);
- Wybór Przewodniczącego Rady
- Sprawy różne;
- Zakończenie obrad PRJM 2021-2025

Wszystkie osoby obecne na posiedzeniu podpisały listę obecności.

Ad. 1.

Posiedzenie otworzył Pan Paweł Wdówik Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej. Powitał wszystkich zebranych i przedstawił planowany porządek obrad.

Ad. 2.

Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych wraz z Panią Minister Rodziny i Polityki Społecznej Marleną Małąg wręczył powołania, przybyłym na posiedzenie członkom Polskiej Rady Języka Migowego trzeciej kadencji, trwającej w latach 2021-2025. Następnie, wyraził swoją opinię, że Rada poprzedniej kadencji była bardzo pracowita i warto byłoby kontynuować kluczowy jej dorobek, w szczególności: system certyfikowania tłumaczy języka migowego, który musi zostać doprowadzony do końca, ponieważ jest on niezwykle potrzebny dla ludzi. Wypracowanie standardów w tym zakresie jest sprawą bardzo ważną. Z innych zadań Rady, zdaniem Pełnomocnika, ważną kwestią do podjęcia, jest praca nad nową ustawą o wyrównywaniu szans osób z niepełnosprawnością, która ma zastąpić ustawę o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. *Ustawa o rehabilitacji (...)* w latach 90-tych była osiągnięciem, natomiast teraz wymaga nowego podejścia. W związku z nowym orzecznictwem nowa ustawa *o wyrównywaniu szans (...)* sytuuje nowe podejście do osób z niepełnosprawnością dając im pełny udział w życiu społecznym. Pełnomocnik

stwierdził, że jest to ogromne pole do zaangażowania członków rady. Pełnomocnik poinformował także, że na lata 2021-2027 jest zapowiedziana nowa perspektywa grantowa obejmująca Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS). W ramach programu przewidziane jest otwarcie Centrum Komunikacji. Zapewnienie łatwego, prostego i taniego dostępu do tłumaczy języka migowego jest sprawą, która musi zostać załatwiona. Stąd środki na tworzenie centrum.

Kierunek działania Centrum Komunikacji musi być tak poprowadzony, aby odpowiadał na potrzeby środowiska Głuchych.

Ad. 3.

Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych poprosił swojego asystenta Pana Michała Olenowicza o pomoc techniczną przy wyborze przewodniczącego. Następnie, poprosił wszystkich zgromadzonych o krótkie przedstawienie się by zebrani mogli poznać się i wyłonić kandydatury na przewodniczącego. Oto nowi kandydaci rady:

BARTOSZ MARGANIEC – zgłosił kandydaturę Pani Małgorzaty Talipskiej motywując to tym, że Pani Talipska ma już duże doświadczenie w tym zakresie i jest reprezentantem społeczności osób niesłyszących.

MAŁGORZATA TALIPSKA - pracownik Uniwersytetu Warszawskiego, przygotowuje doktorat na temat testowania kompetencji językowych PJM i PL u osób niesłyszących. Jest również założycielką i prezeską Fundacji Instytut Spraw Głuchych. Przyjęła złożoną propozycję kandydatury. Pani Talipska powiedziała, że chce kontynuować dorobek poprzedniej Rady w zakresie prac ustawowych dotyczących osób niesłyszących i wyraziła nadzieję, że w nowej kadencji PRJM będzie kontynuować, te prace ze wsparciem osób Głuchych, które licznie są w Radzie.

BARTOSZ MARGANIEC - jest osobą głuchą od urodzenia, ale żył w świecie słyszących. Mając 23 lata nauczył się PJM. Widzi problem dostępności, o którym mówi i działa w środowisku osób niesłyszących. Ukończył studia matematyczne, informatyczne i obecnie pracuje jako programista.

ANNA SACHA - zajmuje się dostępnością, współpracowała z KRRiT. Obecnie pracuje jako księgowa. Wyraziła nadzieję i zadowolenie, że jest członkiem PRJM.

ZUZANNA SZYMAŃSKA - pracuje w PZG w Bydgoszczy. Jest też członkiem

zespołu Fundacji Akademia Młodych Głuchych, działa w feministycznej organizacji „Różowy orzech”, jest tłumaczem PJM i pomaga Głuchym.

ADAM STROMIDŁO - pochodzi z Krakowa, ale urodził się w Bytomiu. Reprezentuje PZG Oddział Małopolski w Krakowie. Ukończył Uniwersytet Śląski w Katowicach na kierunku socjologia. Obecnie jest przewodniczącym Rady Głównej PZG Warszawa.

GRZEGORZ KOZŁOWSKI - jest osobą głuchoniewidomą. Stosuje na co dzień i aktywnie popularyzuje różnorodne metody komunikowania się, wykorzystywane przez osoby z jednoczesnym uszkodzeniem słuchu i wzroku. Jest znawcą i ekspertem w wykorzystywaniu do komunikowania się oraz dostępu do informacji nowoczesnych technologii telekomunikacyjnych i teleinformacyjnych. Jest jednym z prekursorów i najaktywniejszych propagatorów sposobu przekazu treści dla osób głuchych i słabosłyszących jakim jest Symultaniczny Przekaz Tekstowy.

PAWEŁ RUTKOWSKI - kieruje zakładem Językoznawstwa Ogólnego i Migowego na Uniwersytecie Warszawskim. Prowadzi badania nad PJM. Oferuje studia FPJM, lektoraty w PJM. W tej chwili jest w radzie już trzecią kadencję więc zna poruszane tam problemy. Deklaruje chęć służenia swoimi informacjami. Liczy na owocną współpracę.

MARIA SKARZYŃSKA – przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Zajmuje się systemem powiadamiania ratunkowego i aplikacją mobilną Alarm112. Dziękuje przedstawicielom PZG za współpracę przy tworzeniu aplikacji i jej promocji. Wyraża nadzieję, że prace w ramach PRJM przyczynią się do rozwoju aplikacji.

EWA MURAWSKA-NAJMIĘC – przedstawiciel Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. W PRJM jest trzecią kadencję. W KRRiT zajmuje się dostępnością od strony koncepcyjnej, odpowiadała za opracowanie Rozporządzenia KRRiT z dn. 15 listopada 2018 r. ws. udogodnień dla osób niepełnosprawnych z powodu dysfunkcji narządu wzroku i osób niepełnosprawnych z powodu dysfunkcji narządu słuchu w programach telewizyjnych oraz za opracowanie rekomendacji KRRiT ws. jakości i sposobu realizacji: audiodeskrypcji, napisów dla niesłyszących oraz tłumaczenia na język migowy w utworach audiowizualnych.

ALEKSANDRA RUSIN-BATKO – przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości. Obecnie realizuje projekt dotyczący dostępności, który ma początkowo objąć 30

sądów. Wdraża ustawę o dostępności w sądach, zajmuje się certyfikacją mediatorów i procedurami z tym związanymi. Zaznacza, że doświadczenie jakie posiada może być pomocne w pracach nad certyfikacją TJM-SKOGN.

MAŁGORZATA CZAJKOWSKA-KISIL - jest surdopedagogiem z trzydziestoletnim stażem pracy w Instytucie Głuchoniemych na placu Trzech Krzyży. Jest dzieckiem niesłyszących rodziców – CODA. Z tego powodu jest rekomendowana przez stowarzyszenie CODA. Obecnie w radzie jest drugą kadencję. Dotychczas odpowiadała za opracowanie ram certyfikacji TJM-SKOGN.

MICHAŁ GARNCAREK - jest osobą słyszącą, ale od 20 lat czynnie działającą w środowisku Głuchych. Dlatego zna ich problemy i bariery. Obecnie zrobił doktorat o nauczaniu PJM słyszących. Prowadzi kursy języka migowego – Migaj Naturalnie dzięki, którym bardzo dużo słyszących angażuje się.

Następnie po wstępnej prezentacji **Minister Paweł Wdówik** powrócił do zgłaszania kandydatów.

Pan prof. Paweł Rutkowski również poparł kandydaturę Pani Małgorzaty Talipskiej na kandydowanie na przewodniczącą. Nie zgłoszono innych kandydatur.

Przed przystąpieniem do wyboru Przewodniczącego Rady, członkowie Rady ustalili, że głosowanie będzie tajne i głosować będzie się poprzez wpisanie na kartce nazwiska, przy czym pusta kartka oznacza wstrzymanie się od głosu. Po sprawdzeniu, że Rada ma kworum nastąpiło niejawne głosowanie. Rozdano 13 kart do głosowania.

W wyniku głosowania uzyskano 13 głosów popierających zgłoszoną kandydatkę. Żadna osoba nie była przeciw. Członkowie Rady wybrali na Przewodniczącą Panią Małgorzatę Talipską.

Po oficjalnym ogłoszeniu wyników Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych pogratulował Pani Małgorzacie Talipskiej wyboru na Przewodniczącą Rady i poprosił o dalsze przewodniczenie zebraniu. Przeprosił, pożegnał wszystkich zgromadzonych i udał się do swoich kolejnych obowiązków.

Pani Małgorzata Talipska Przewodnicząca Polskiej Rady Języka Migowego podziękowała wszystkim za głosowanie na nią i wyraziła nadzieję na dobrą wspólną pracę w zakresie zadań wyznaczonych przez ustawę o języku migowym (...).

Pani Przewodnicząca przedstawiła program prac podczas tej kadencji rady. Za ważne uznała zakończenie spraw z poprzedniej kadencji m.in. kwestii tłumaczy PJM,

kursów języka Polskiego dla Głuchych, certyfikacji. Pani Aleksandra Rusin-Batko wspomniała, że trwają prace nad zrobieniem list tłumaczy PJM w sądach, i że przekaże efekty pracy Pana Cieślaka w postaci projektów. Pani Małgorzata Czajkowska-Kisil powiedziała, że chciałaby wrócić do tematu edukacji dwujęzycznej.

Ad. 4

Ze spraw organizacyjnych Pani Przewodnicząca wskazała, aby w tej kadencji było więcej pracy mailowej, na końcu wspólne głosowania ponieważ praca mailowa jest bardziej efektywna. Spotkania rady będą odbywać się raz na pół roku, a terminy będą ustalane z co najmniej siedmiodniowym wyprzedzeniem. Trudno będzie ustalać terminy spotkań wcześniej choć były takie postulaty ze strony członków rady z uwagi na ich dość zajęty kalendarz spotkań. Pani Przewodnicząca zapewniła też, że brakujące protokoły z posiedzeń rady poprzedniej kadencji zostaną opublikowane na stronie internetowej po wcześniejszym ich podpisaniu. Na zakończenie padła też propozycja by spotkania rady mogły być tłumaczone przez dwóch tłumaczy. Jednak to wszystko będzie zależało od czasu posiedzenia, jego programu, prac do zrobienia i podjętej dyskusji.

Protokolant	Przewodniczący Rady

